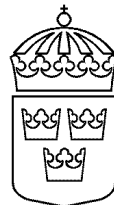

Förslag till riksdagen 1996/97:RFK2

Riksdagens förvaltningskontors förslag om ändringar i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet

1996/97
RFK2

Förslaget huvudsakliga innehåll

I förslaget föreslås vissa förändringar i fråga om särskild pension för talman. Även den som varit talman kortare tid än sex år och inte heller haft uppdraget som talman och chefsanställning (med chefsanställning jämställs även statsrådsuppdrag) i minst sex år i oavbruten följd föreslås under vissa förutsättningar få rätt till talmanspension. Sådan rätt skall föreligga för den som varit både talman och statsråd under sammanlagt minst åtta år även om detta inte varit i oavbruten följd.

Det föreslås också att de särskilda regler som rör talmanspension och som inte finns i pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl. (PA -91) tas in direkt i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen) i stället för att hänvisa till förordningen om tjänstepension för statsråd (AgVFS 1996:1 B 1).

Den reducering av ledamotsarvodet som sker efter femton dagar vid sådan ledighet som inte kvalificerar till arvode under mer än en månad av ledigheten tas bort i förslaget.

Rätten till kostnadsersättning föreslås upphöra efter ledighet i mer än trettio dagar. Den tekniska utrustningen behöver dock återställas endast om särskilda skäl föreligger.

Vidare föreslås att beräkningsreglerna rörande ålderspension, sjukpension, egenlivränta och kompletterande efterlevandepension i såväl ersättningslagen som lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet anpassas till reglerna enligt pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl. (PA -91).

Motsvarande begränsningar i beräkningsreglerna för inkomstgaranti föreslås också.

Slutligen föreslås att det klart anges vad som avses med basbelopp i ersättningslagen och i lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet samt vissa andra ändringar av redaktionell art.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 1997.

1 Förslag till riksdagsbeslut	3
2 Lagtext	3
2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekono- miska villkor för riksdagens ledamöter	3
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet	10
3 Gällande rätt för talmanspension och pension till statsråd	14
3.1 Statsråds tjänstepension	14
3.1.1 Regler enligt äldre bestämmelser	14
3.1.2 Nuvarande regler	17
3.2 Bestämmelsernas tillämplighet på talman	19
3.2.1 Äldre bestämmelsers tillämplighet	19
3.2.2 Nuvarande reglers tillämplighet	21
3.3 Samordning av pensioner	23
4 Överväganden och förslag	23
4.1 Rätt till talmanspension	23
4.2 Beräkning av talmanspension	25
4.3 Inkomstgaranti för talman, m.m.	26
4.4 Övriga frågor	27
5 Följdfrågor i fråga om statsrådspension	28
6 Författningskommentarer	29
6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekono- miska villkor för riksdagens ledamöter	29
6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet	33

Riksdagens förvaltningsstyrelse föreslår att riksdagen antar förvaltningskontorets förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter,
2. lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

2 Lagtext

Förvaltningsstyrelsen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

dels att 2 kap. 3 och 6 §§, 3 kap. 4 §, 8 kap. 4 §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 3 §, 12 kap. 5 §, 13 kap 8 § och 14 kap. 1–3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 2 kap. 8–11 §§, 6 kap. 3 § och 14 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Talmannen erhåller *förordnandepension med tillämpning av motsvarande bestämmelser i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (SAVFS 1987:6 B 4)*. Vad som sägs om regeringen i *förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m.* skall i stället gälla riksdagens förvaltningskontor.

Betalas inte *förordnandepension*, erhåller talmannen ålderspension, sjukpension, egenlivränta eller inkomstgaranti enligt denna lag. Den tid talmansuppdraget innehafts jämsätts därvid med tid som ledamot.

Talmannen erhåller *särskild pension (talmanspension)*. *Pensionsplan för arbetstagare hos staten m.fl. och anslutande bestämmelser (Statens arbetsgivarverks cirkulär 1992 A 11) samt förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m. skall tillämpas med de tillägg och undantag som sägs i detta kapitel.* Vad som sägs om regeringen i *nämnda förordning* skall i stället gälla riksdagens förvaltningskontor.

Betalas inte *talmanspension*, erhåller talmannen ålderspension, sjukpension, egenlivränta eller inkomstgaranti enligt denna lag. Den tid talmansuppdraget innehafts jämsätts därvid med tid som ledamot.

Efterlevandepensionsförmåner betalas till efterlevande till talmannen med tillämpning av motsvarande bestämmelser i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (SAVFS 1987:6 B 4).

Är förordningen inte tillämplig, betalas efterlevandepension och kompletterande efterlevandepension enligt denna lag.

Efterlevandepensionsförmåner betalas till efterlevande till talmannen enligt vad som följer av reglerna i pensionsavtalet för arbetstagare hos staten m.fl. och förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m.

Är bestämmelserna om efterlevandepensionsförmåner enligt första stycket inte tillämpliga betalas efterlevandepension och kompletterande efterlevandepension enligt övriga bestämmelser i denna lag.

8 §

I stället för vad som föreskrivs i 5 § förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m. om rätt till pension gäller att talmannen skall

- ha varit talman under sammanlagt minst sex år,

- ha varit talman och ha haft en eller flera sådana anställningar som avses i den nämnda förordningen under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd eller

- ha varit talman och statsråd i sammanlagt minst åtta år.

Vid beräkningen av sexårsperioden skall en regeringsperiod mellan två ordinarie val till riksdagen anses vara fyra år.

Finns det särskilda skäl får riksdagens förvaltningsstyrelse besluta om pension till talman, som varit talman och statsråd i sammanlagt minst sju år.

9 §

I stället för vad som föreskrivs i 10 § i förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m. gäller följande.

För tiden före den månad då arbetstagaren fyller 65 år skall hel pension, som inte trätt i stället för en sjukpension, utgöra

- 65 procent av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 20 basbelopp och

– 32,5 procent av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

För tiden från och med den månad då arbetstagaren fyller 65 år skall hel pension utgöra

– 11,5 procent av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 7,5 basbelopp,

– 65 procent av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp och

– 32,5 procent av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

10 §

Föreskrifterna om avgångsvederlag i 17–21 §§ förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. tillämpas inte.

11 §

En talman har inte rätt att uppbära statlig egenpensionsförmån för tid då talmansarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som statsråd betalas ut.

3 kap.

4 §¹

Beviljas en ledamot ledighet under mer än femton dagar i följd av annat skäl än offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom, vård av barn m.fl. görs avdrag från arvodet med två tredjedelar från och med den sextonde dagen.

Om en ledamot är ledig från sitt uppdrag på grund av sjukdom, görs avdrag för samma tid från arvodet och tilläggsarvode i enlighet med bestämmelser om sjukavdrag som gäller för arbetstagare hos riksdagen. Avdraget skall dock beräknas på grundval av arvodet och tilläggsarvode delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en ledamot får föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning och för samma tid får arvode skall arvode minskas med ett belopp som motsvarar uppuren föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning.

¹ Senaste lydelse 1996:296

6 kap.**3 §**

Efter ledighet i mer än trettio dagar i följd upphör rätten till kostnadsersättning under ledigheten.

Om särskilda skäl föreligger skall samtidigt den tekniska utrustningen återställas.

8 kap.**4 §**

Ålderspension utgör tidsfaktorn multiplicerad med 11,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till och med 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring *samt tidsfaktorn multiplicerad med 65 procent av det resterande underlaget.*

Ålderspension utgör tidsfaktorn multiplicerad med

1. 11,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till och med 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 65 procent av *den del av underlaget som överstiger 7,5 basbelopp men inte 20 basbelopp samt*

3. 32,5 procent av *den del av underlaget som överstiger 20 basbelopp men inte 30 basbelopp.*

9 kap.**5 §**

Sjukpension utgör tidsfaktorn multiplicerad med 117,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till ett basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring *samt tidsfaktorn multiplicerad med 81,5 procent av det resterande underlaget.*

Sjukpension utgör tidsfaktorn multiplicerad med

1. 21 procent av *den del av underlaget för egenpensionsförmånerna som inte överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,*

2. 81 procent av *den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt*

3. 40,5 procent av *den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.*

10 kap.**3 §**

Egenlivränta utgör tidsfaktorn multiplicerad med 9,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring *samt tidsfaktorn multiplicerad med 61,5 procent av det resterande underlaget.*

Egenlivränta utgör tidsfaktorn multiplicerad med

1. 9,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 61,5 procent av *den del av underlaget för egenpensionsförmåner-*

na som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp

3. 30,75 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

12 kap.

5 §

Kompletterande efterlevandepension beräknas med utgångspunkt från ett normalbelopp. Normalbeloppet utgör 32,5 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Kompletterande efterlevandepension beräknas med utgångspunkt från ett normalbelopp. Normalbeloppet utgör

1. 32,5 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring men inte 20 basbelopp samt

2. 16,25 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Beräkningsgrunden för kompletterande efterlevandepension är för år i procent av normalbeloppet för

1. make 100 procent,
2. make och ett barn 130 procent,
3. make och två barn 150 procent och för varje barn därutöver 10 procent,
4. ett barn 75 procent,
5. två barn 110 procent,
6. tre barn 135 procent,
7. fyra barn 150 procent och för varje barn därutöver 10 procent.

Underlaget för kompletterande efterlevandepension utgör beloppet enligt andra stycket multiplicerat med tidsfaktorn.

Kompletterande efterlevandepension betalas av underlaget

1. till make 100 procent,
2. till ett barn 75 procent,
3. till make och barn, 75 procent till maken och återstoden i lika delar till barnen,
4. till barn, underlaget i lika delar.

13 kap.

8 §

Inkomstgarantin betalas för månad under det första garantiåret med 80 procent av garantiunderlaget. För tid därefter betalas inkomstgaranti med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till ledamotens tid i riksdagen

- 66,0 procent efter minst 12 år,
- 60,5 procent efter minst 11 men ej 12 år,
- 55,0 procent efter minst 10 men ej 11 år,

Inkomstgarantin betalas för månad under det första garantiåret med 80 procent av *den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 40 procent av del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp.* För tid därefter betalas inkomstgaranti med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till ledamotens tid i riksdagen

66,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67

49,5 procent efter minst 9 men ej 10 år,
 44,0 procent efter minst 8 men ej 9 år,
 38,5 procent efter minst 7 men ej 8 år,
 33,0 procent efter minst 6 men ej 7 år.

basbelopp och 33 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 12 år,
60,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och 30,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 11 men ej 12 år,
55,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 27,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 10 men ej 11 år,
49,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 24,75 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 9 men ej 10 år,
44,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 22 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 8 men ej 9 år,
38,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 19,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 7 men ej 8 år,
33,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 16,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 6 men ej 7 år.

14 kap.

1 §

Fastställd ålderspension, sjukpension och kompletterande efterlevandepension anknyts till basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och omräknas vid förändring av detta.

Fastställd ålderspension, sjukpension och kompletterande efterlevandepension anknyts till basbeloppet enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring och omräknas vid förändring av detta.

2 §

Den fastställda egenlivräntan anknyts till det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas och omräknas vid förändring av detta.

Den fastställda egenlivräntan anknyts till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas och omräknas vid förändring av detta.

3 §

För den som varit ledamot i minst sex år anknyts den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

För den som varit ledamot i minst sex år anknyts den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

4 §

Med basbelopp i 2 kap. 9 §, 8 kap. 4 §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 3 §, 11 kap. 5 och 6 §§, 12 kap. 5 § och 13 kap. 8 § avses det förhöjda basbeloppet enligt 1 kap. 6 § femte stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Om inte annat sägs i detta kapitel avses med basbelopp i denna lag basbeloppet enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen om allmän försäkring.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1997.

2. Äldre bestämmelser i 2 kap. skall dock fortfarande gälla i fråga om den som frånträder sitt uppdrag som talman före denna lags ikraftträdande.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet

dels att 4 kap. 4 §, 5 kap. 5 §, 6 kap. 3 §, 8 kap. 7 §, 9 kap. 8 § och 10 kap. 1–3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i 10 kap. i lagen skall införas en ny bestämmelse, 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Ålderspension utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 11,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till och med 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 65 procent av det resterande underlaget.

Ålderspension utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med

1. 11,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till och med 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 65 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt

3. 32,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Hur tidsfaktorn och underlaget beräknas anges i 3 kap. 2–6 §§.

5 kap.

5 §

Sjukpensionens storlek utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 117,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till ett basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 81,5 procent av det resterande underlaget.

Sjukpensionens storlek utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med

1. 21 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmånerna som inte överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 81 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt

3. 40,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Hur tidsfaktorn och underlaget beräknas anges i 3 kap. 2–6 §§.

6 kap.**3 §**

Egenlivränta utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 9,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med 61,5 procent av det resterande underlaget.

Egenlivränta utgör den sammanlagda summan av det belopp som erhålls när tidsfaktorn multipliceras med

1. 9,5 procent av underlaget för egenpensionsförmånerna upp till 7,5 gånger basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. 61,5 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmånerna som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt

3. 30,75 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmånerna som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Hur tidsfaktorn och underlaget bestäms anges i 3 kap. 2–5 och 7 §§.

8 kap.**7 §**

Normalbeloppet är 32,5 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Normalbeloppet utgör

1. 32,5 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring men inte 20 basbelopp samt

2. 16,25 procent av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Beräkningsgrunden för kompletterande efterlevandepension är för år i procent av normalbeloppet för

1. make 100 procent,
2. make och ett barn 130 procent,
3. make och två barn 150 procent och för varje barn därutöver 10 procent,
4. ett barn 75 procent,
5. två barn 110 procent,
6. tre barn 135 procent,
7. fyra barn 150 procent och för varje barn därutöver 10 procent.

9 kap.**8 §**

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av garantiunderlaget. För tid därefter betalas inkomstgarantin med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till företrädarens eller

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 40 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 bas-

riksdagsledamotens sammanlagda tid i Europaparlamentet och riksdagen

66,0 procent efter minst 12 år,
 60,5 procent efter minst 11 år,
 55,0 procent efter minst 10 år,
 49,5 procent efter minst 9 år,
 44,0 procent efter minst 8 år,
 38,5 procent efter minst 7 år,
 33,0 procent efter minst 6 år.

belopp. För tid därefter betalas inkomstgarantin med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till företrädarens eller riksdagsledamotens sammanlagda tid i Europaparlamentet och riksdagen

66,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 33 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 12 år,

60,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 30,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 11 år,

55,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 27,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 10 år,

49,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 24,75 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 9 år,

44,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 22 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 8 år,

38,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 19,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 7 år,

33,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 16,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 6 år.

10 kap.

1 §

Fastställd ålderspension, sjukpension och kompletterande efterlevandepension relateras till basbeloppet enligt lagen (1962:382) om allmän försäkring och omräknas vid förändring av detta.

Fastställd ålderspension, sjukpension och kompletterande efterlevandepension relateras till basbeloppet enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:382) om allmän försäkring och omräknas vid förändring av detta.

2 §

Den fastställda egenlivräntan relateras till det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas och omräknas vid förändring av detta.

Den fastställda egenlivräntan relateras till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för året före det år då egenlivräntan börjar utbetalas och omräknas vid förändring av detta.

3 §

För den som varit företrädare eller riksdagsledamot i sammanlagt minst sex hela år relateras den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

För den som varit företrädare eller riksdagsledamot i sammanlagt minst sex hela år relateras den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

4 §

Med basbelopp i 3 kap. 5 §, 4 kap. 4 §, 5 kap. 5 §, 6 kap. 3 § och 9 kap. 8 § avses det förhöjda basbeloppet i 1 kap. 6 § femte stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I andra fall än som särskilt anges i detta kapitel avses med basbelopp i denna lag basbeloppet enligt 1 kap. första–tredje styckena lagen om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1997.

I 2 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter, den s.k. ersättningslagen, regleras de ekonomiska villkoren för talmannen.

I 2 kap. 3 § första stycket ersättningslagen sägs att talmannen erhåller förordnandepension med tillämpning av motsvarande bestämmelser i förordningen (SAVFS 1987:6 B 4) om tjänstepensionsrätt för statsråd. Vad som sägs om regeringen i förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. skall i stället gälla Riksdagens förvaltningskontor.

Betalas inte förordnandepension, erhåller talmannen ålderspension, sjukpension, egenlivränta eller inkomstgaranti enligt ersättningslagen. Den tid talmansuppdraget innehafts jämföras därvid med tid som ledamot (2 kap. 3 § andra stycket ersättningslagen).

I förordningen (AgVFS 1996:1 B 1) om tjänstepensionsrätt för statsråd, som trädde i kraft den 1 mars 1996 och ersätter förordningen (SAVFS 1987:6 B 4) om tjänstepensionsrätt för statsråd, finns föreskrifter om statsråds rätt till tjänstepension. Av 2 § i den nya förordningen framgår att pensionsplan för arbetstagare hos staten m.fl. (PA -91) och anslutande bestämmelser (Statens arbetsgivarverks cirkulär 1992 A 11) samt förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m. skall tillämpas med de tillägg och undantag som anges i förordningen. Den äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd skall dock fortfarande tillämpas på den som tillträtt ett uppdrag som statsråd före den 1 oktober 1995 så länge uppdraget varar.

Enligt 2 kap. 4 § ersättningslagen utgör arvudet till talmannen pensionsgrundande arvode för den tid talmansuppdraget innehafts.

Det är arvudet till talmannen vid avgångstillfället som utgör underlag för inkomstgarantin (2 kap. 5 § ersättningslagen).

Efterlevandepensionsförmåner betalas till efterlevande till talmannen med tillämpning av motsvarande bestämmelser i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (SAVFS 1987:6 B 4). Är förordningen inte tillämplig, betalas efterlevandepension och kompletterande efterlevandepension enligt ersättningslagen.

Talmans förordnandepension utgår således i princip under motsvarande förutsättningar som gäller för statsråds tjänstepension. I det följande redovisas därför reglerna för statsråd, och därefter redovisas hur dessa bör tillämpas på talman.

3.1 Statsråds tjänstepension

3.1.1 Regler enligt äldre bestämmelser

Allmänt

Som ovan sagts gäller fortfarande äldre bestämmelser för den som tillträtt ett uppdrag som statsråd före den 1 oktober 1995 så länge uppdraget varar.

Enligt 2 § i den äldre förordningen (SAVFS 1987:6 B 4) om tjänstepensionsrätt för statsråd i dess lydelse enligt SAVFS 1991:14 B 13 skall pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl. (PA -91) och anslutande bestämmel-

ser (Statens arbetsgivarverks cirkulär 1991 A 12) samt förordningen (1991:834) om förordnandepension m.m. tillämpas med de tillägg och undantag som anges i det följande. Sistnämnda förordning är dock endast en ändringsförordning av förordningen (1984:1041) om förordnandepension m.m. Detta torde således vara ett misstag. Frågan uppkommer då vilken förordning hänvisningen egentligen avser. Man skulle kunna anse att hänvisningen även i fortsättningen gäller förordningen (1984:1051) om förordnandepension m.m. Men i så fall hade knappast någon ändring behövts göras. Förordningen utfärdades den 13 juni 1991, dvs. en vecka före förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. Det mest rimliga är att anta att det är sistnämnda förordning som skall tillämpas. I det följande är denna sistnämnda tolkning utgångspunkten.

Statsråd skall anses ha en statlig p-tjänst (3 § äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd).

Enligt 1 § andra stycket förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. skall vid avgång från en p-tjänst uppdraget som statsråd och tjänst som statssekreterare anses utgöra p-tjänster.

Ett statsråd har rätt till förordnandepension som svarar mot sjukpension, om statsrådet avgår från sin befattning på grund av förlorad eller nedsatt arbetsförmåga och inte har rätt till förordnandepension som svarar mot ålderspension på grund av befattningen (9 § äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd).

Rätt till pension

I stället för vad som sägs i 3 § förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. gäller att för rätt till pension skall statsråd

- ha varit statsråd under sammanlagt minst sex år eller
- ha varit statsråd och ha haft en eller flera sådana tjänster som avses i den nämnda förordningen under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

Vid beräkningen av sexårsperioden skall en regeringsperiod som knyter an till tiden mellan två ordinarie val till riksdagen eller till tiden för två sammanhängande sådana tidsperioder anses svara mot minst tre respektive sex år (11 § äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd).

- Finns det särskilda skäl, kan regeringen besluta om pension åt den som
- i samband med avgång från en p-tjänst gått över till en anställning med sådan pensionsrätt som anges i 3 § förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m.,
 - haft förordnandetjänst i mindre än tolv men minst sex år,
 - haft förordnandetjänst i minst tolv år men inte i oavbruten följd eller
 - på egen begäran beviljats avsked före anställningstidens utgång (4 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.). Denna bestämmelse torde dock sakna betydelse i fråga om statsråds pension.

Ett statsråd har inte rätt att uppbära statlig egenpensionsförmån för tid då statsrådsarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som statsråd betalas ut (15 § äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd, enligt ändring i SAVFS 1994:9 B 6).

Om det finns särskilda skäl, kan regeringen besluta om undantag från samordning av tjänstepensionsförmåner (6 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.).

Beräkning av pension m.m.

Vid beräkning av förordnandepension skall de bestämmelser i pensionsplanen tillämpas som gäller vid beräkning av den förmån som förordnandepensionen trätt i stället för, om inte annat följer av 8–13 §§ (7 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.).

Hel förordnandepension skall för tid före den månad då arbetstagaren fyller 65 år utgöra

- 65 % av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 20 basbelopp och
- 32,5 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Hel förordnandepension skall för tid fr.o.m. den månad då arbetstagaren fyller 65 år utgöra

- 10 % av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 7,5 basbelopp,
- 65 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp och
- 32,5 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Har arbetstagaren innehaft en p-tjänst i mindre än tolv år, minskas pensionen med 0,625 % för varje helt fjärdedels år som tjänstetiden understiger tolv år, dock högst 15 % (10 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.).

Regeringen får besluta att förordnandepension inte skall minskas eller minskas mindre än som följer av vad nu sagts. Om arbetstagarens tilläggspension, enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, sänks därför att pensionspoäng inte tillgodoräknats för de år då förordnandepension har betalats ut, får regeringen besluta om kompensation för detta (12 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.).

Om förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. inte hade varit tillämplig och arbetstagaren skulle ha haft rätt till en ålderspension enligt pensionsplanen, skall förordnandepensionens belopp utgöra minst det belopp som ålderspensionen skulle ha uppgått till.

Dessutom finns regler om minskning av förordnandepension med inkomst av anställning eller annat förvärvsarbete.

Sammanfattning

Äldre bestämmelser gäller således fortfarande för dem som tillträtt ett uppdrag som statsråd före den 1 oktober 1995 så länge uppdraget varar. Vad avser rätten till pension föreligger sådan rätt om statsrådet

- har varit statsråd under sammanlagt minst sex år eller

- har varit statsråd och har haft en eller flera sådana tjänster som avses i förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

Eftersom talman inte är sådan tjänst som avses i nämnda förordning får sammanläggning alltså inte ske vid avgörande om rätt till pension föreligger.

I fråga om beräkning av pensionen gäller att arbetstagaren skall ha innehaft en p-tjänst i minst tolv år för att hel pension skall utgå. Enligt 3 § i den äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd skall statsråd anses ha en sådan p-tjänst. Det torde innebära att vid beräkningen av om rätt till hel pension föreligger ligger inte enbart tiden som statsråd till grund för beräkningen utan även annan p-tjänst. Talmansuppdraget omnämns inte som sådan p-tjänst. Någon sammanläggning med tiden som talman torde således inte kunna ske med stöd av nämnda författningar.

Detta innebär att varken vid bedömningen av om det föreligger rätt till pension eller vid bedömningen av pensionens storlek kan hänsyn tas till tid som talman.

Däremot kan det komma i fråga att beakta talmanstiden vid samordningen av pensionen enligt vad som redovisas i avsnitt 3.3.

3.1.2 Nuvarande regler

Allmänt

Pensionsplan för arbetstagare hos staten m.fl. och förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. (chefspensionsförordningen), i fråga om statsråd som tillträtt sin tjänst den 1 oktober 1995 eller senare, skall tillämpas med de tillägg och undantag som anges i förordningen (SAVFS 1996:1 B 1) om tjänstepensionsrätt för statsråd.

Rätt till pension

Vad som sägs i 5 § chefspensionsförordningen om rätt till pension gäller dock inte i fråga om statsråd. I stället för vad som där föreskrivs gäller följande enligt 3 § förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd.

För att ha rätt till pension skall statsrådet

- ha varit statsråd under sammanlagt minst sex år eller
- ha varit statsråd och ha haft en eller flera sådana anställningar som avses i förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

Vid beräkning av sexårsperioden skall en regeringsperiod mellan två ordinarie val till riksdagen anses vara fyra år. Regeln motsvarar i princip 3 § i den äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd.

Talman är inte sådan anställning som avses i chefspensionsförordningen (chefsanställning), vilket gör att vid bedömning av frågan om rätt till statsråds tjänstepension kan sammanläggning inte göras med tiden som talman.

I 3 § andra stycket chefspensionsförordningen anges däremot att vid avgång från chefsanställning skall uppdrag som statsråd, anställning som stats-

sekreterare och tidigare anställning med beteckningen p anses motsvara chefsanställning. Vid avgång från statsrådsuppdraget får således tid i oavbruten följd som generaldirektör (eller motsvarande chefsanställning) eller statssekreterare och tidigare anställning med beteckningen p läggas samman vid bedömningen av rätt till pension.

Finns det särskilda skäl kan regeringen, enligt 6 § förordningen om statliga chefspensioner m.m., besluta om chefspension till den som

- avses i 5 § men som inte fyllt 60 respektive 55 år,
- haft chefsanställning i mindre än tolv men minst sex år,
- haft chefsanställning i minst tolv år men inte i oavbruten följd eller
- på egen begäran beviljats entledigande före anställningstidens utgång.

Enligt förordningen om tjänstepension för statsråd skall regeln också tillämpas på statsråd. Denna bestämmelse torde dock sakna betydelse för statsråd.

Beräkning av pension m.m.

Under förutsättning att rätt till pension föreligger skall pensionens storlek beräknas.

I 11 § förordningen om statliga chefspensioner m.m. regleras vad som krävs för att hel pension skall utgå och under vilka förutsättningar pensionen skall minskas. Rätt till hel chefspension har en arbetstagare som har haft chefsanställning i minst tolv år. Har arbetstagaren haft chefsanställning i mindre än tolv år, minskas chefspensionen med 0,625 % för varje helt fjärdedels år som anställningstiden understiger tolv år, dock med högst 15 %. Regeringen får besluta att chefspensionen inte skall minskas eller minskas med lägre belopp än vad som nu sagts.

Tillämpat på statsråd torde detta innebära att rätt till hel tjänstepension för statsråd föreligger om statsrådet varit statsråd i minst tolv år. Däremot kan det ifrågasättas om bestämmelsen innebär att hänsyn får tas inte bara till tid som statsråd utan också till chefsanställning. Den omständigheten att sammanläggning görs vid bedömningen av rätt till pension talar till viss del för att så kan ske. Ett ytterligare skäl för en sådan tolkning är att äldre bestämmelser tillät en sådan sammanläggning (jfr avsnitt 3.1.1). I detta avseende är det också av stor betydelse hur 3 § andra stycket chefspensionsförordningen skall tolkas. Om den innebär att, vid avgång från statsrådsuppdrag, anställning som statssekreterare och tidigare anställning med beteckningen p skall anses motsvara chefsanställning, skall även tiden som statssekreterare och tidigare p-tjänster räknas med i den pensionsgrundande tiden. Bestämmelserna bör rimligen tolkas på detta sätt.

Någon möjlighet till sammanläggning med tid som talman torde dock, i likhet med äldre bestämmelser, inte finnas.

Om chefspensionsförordningen inte har varit tillämplig och arbetstagaren skulle ha haft rätt till ålderspension enligt pensionsplan, skall chefspension fastställas till minst det belopp som ålderspensionen skulle ha uppgått till (12 § chefspensionsförordningen).

De nya bestämmelserna är, vad gäller rätten till pension, i princip oförändrade. Rätt till pension föreligger således om statsrådet

- har varit statsråd under sammanlagt minst sex år eller
- har varit statsråd och har haft en eller flera sådana anställningar som avses i chefspensionsförordningen under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

I fråga om beräkning av pensionen gäller att rätt till hel pension föreligger till att börja med om statsrådet har varit statsråd i tolv år. Dessutom föreligger rätt till hel pension om statsrådet sammanlagt har varit statsråd och har haft annan chefsanställning i minst tolv år. Det behöver dock inte vara i oavbruten följd, allt under förutsättning att rätt till pension föreligger enligt 3 § förordningen om tjänstepension för statsråd.

Någon möjlighet till sammanläggning med tid som talman ges dock inte.

3.2 Bestämmelsernas tillämplighet på talman

3.2.1 Äldre bestämmelsers tillämplighet

Allmänt

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om talman som tillträtt uppdraget som talman före den 1 oktober 1995 så länge uppdraget varar. Någon ändring av hänvisningen i 2 kap. 3 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen) har ännu inte gjorts.

Enligt 3 § förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (SAVFS 1987:6 B 4) skall statsråd anses ha en statlig p-tjänst. Detta innebär, tillämpat på talman, att även talman skall anses ha en statlig p-tjänst.

Rätt till pension

Bestämmelsen i 11 § äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd skall också tillämpas på talmannen (jfr 2 kap. 3 § ersättningslagen). De förutsättningar som skall vara uppfyllda för att talman skall ha rätt till förordnandepension är således de som gäller för statsråden och inte vad som sägs i 5 § förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m.

Talmannen skall således

- ha varit talman under sammanlagt minst sex år eller
- ha varit talman och ha haft en eller flera sådana tjänster som avses i förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd. Vid beräkning av sexårsperioden skall en regeringsperiod som knyter an till tiden mellan två ordinarie val till riksdagen eller till tiden för två sammanhängande sådana tidsperioder anses svara mot minst tre respektive sex år.

Finns det särskilda skäl kan Riksdagens förvaltningskontor besluta om pension åt den som

- i samband med avgång från en p-tjänst gått över till en anställning med sådan pensionsrätt som anges i 3 § förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m.,
- haft förordnandetjänst i minst tolv år men inte i oavbruten följd eller
- på egen begäran beviljas avsked för anställningstidens utgång (4 § förordningen [1991:1160] om förordnandepension m.m.). Denna bestämmelse torde sakna betydelse för såväl statsråd som talman.

En talman har inte rätt att uppbära statlig egenpensionsförmån för tid då talmansarvode eller avgångsersättning på grund av uppdrag som talman betalas ut. Något lagligt stöd för avgångsvederlag till talman finns dock inte. Om det finns särskilda skäl, kan Riksdagens förvaltningskontor besluta om undantag från samordning av tjänstepensionsförmåner.

Rätt till hel pension m.m.

Vid beräkningen av förordnandepension gäller i princip vad som sägs härom i förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m.

Vid beräkning av förordnandepension skall de bestämmelser i pensionsplanen tillämpas som gäller vid beräkning av den förmån som förordnandepensionen trätt i stället för, om inte annat följer av 8–13 §§ (7 § äldre förordnandepensionsförordningen).

Hel förordnandepension skall för tid före den månad då arbetstagaren fyller 65 år utgöra

- 65 % av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 20 basbelopp och
- 32,5 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 basbelopp men inte 30 basbelopp.

Hel förordnandepension skall för tid fr.o.m. den månad då arbetstagaren fyller 65 år utgöra

- 10 % av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 7,5 basbelopp,
- 65 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp och
- 32,5 % av pensionsunderlaget till den del detta överstiger 20 men inte 30 basbelopp.

Har talmannen innehaft en p-tjänst i mindre än tolv år, minskas pensionen med 0,625 % för varje helt fjärdedels år som tjänstetiden understiger tolv år, dock högst 15 %.

Riksdagens förvaltningskontor får besluta att förordnandepension inte skall minskas eller minskas mindre än som följer av vad nu sagts. Om arbetstagarens tilläggspension, enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, sänks därför att pensionspoäng inte tillgodoräknats för de år då förordnandepension har betalats ut, får Riksdagens förvaltningskontor besluta om kompensation för detta (12 § äldre förordnandepensionsförordningen).

Om den äldre förordnandepensionsförordningen inte hade varit tillämplig och arbetstagaren skulle ha haft rätt till en ålderspension enligt pensionspla-

nen, skall förordnandepensionens belopp utgöra minst det belopp som ålderspensionen skulle ha uppgått till.

Dessutom finns regler om minskning av förordnandepension med inkomst av anställning eller annat förvärvsarbete.

Sammanfattning

Äldre bestämmelser gäller således fortfarande för den som tillträtt ett uppdrag som statsråd före den 1 oktober 1995 så länge uppdraget varar.

Vad avser rätten till pension föreligger sådan rätt om talmannen

- har varit talman under sammanlagt minst sex år eller
- har varit talman och har haft en eller flera sådana tjänster som avses i förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

Eftersom uppdrag som statsråd och tjänst som statssekreterare enligt 1 § andra stycket förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. skall anses utgöra p-tjänst bör sammanläggning med sådana tjänster alltså kunna ske vid avgörande om rätt till pension föreligger. Kravet är att uppdraget som talman och p-tjänst (inklusive statsrådsuppdrag och statssekreterare) skall ha innehaft under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

I fråga om beräkning av pensionen gäller att personen skall ha innehaft en p-tjänst i minst tolv år för att hel pension skall utgå. Enligt 3 § i den äldre förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd skall statsråd anses ha en sådan p-tjänst. Följaktligen skall också talman anses ha haft p-tjänst. Det torde innebära att, vid beräkningen av om rätt till hel pension föreligger, inte enbart tiden som talman ligger till grund för beräkningen utan även annan p-tjänst enligt förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. Uppdrag som statsråd skall enligt nämnda förordning anses utgöra p-tjänst och sammanläggning torde därför kunna göras.

3.2.2 Nuvarande reglers tillämplighet

Allmänt

I 2 kap. ersättningslagen sägs i fråga om talmans förordnandepension att förordningen (SAVFS 1987:6 B 4) om tjänstepensionsrätt för statsråd skall tillämpas också på talman. Någon ändring av stadgandet har inte gjorts, trots att nämnda förordningar har ersatts med förordningen (AgVFS 1996:1 B 1) om tjänstepensionsrätt till statsråd respektive med förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande för den som före den 1 oktober 1995 tillträtt som talman och så länge tjänsten varar (jfr avsnitt 3.1.2). Bestämmelsen i 2 kap. ersättningslagen bör justeras i detta avseende och av den anledningen bör man se över vilka effekter den ger för talmans pension och om det finns anledning att överväga ändringar i något avseende. I det följande redovisas vad en hänvisning till de nya förordningarna får för effekter.

Vad som sägs i 5 § chefspensionsförordningen om rätt till pension gäller inte statsråd och därmed inte heller talman. En tillämpning av reglerna i 3 § förordningen (SAVFS 1995:1 B 1) om tjänstepensionsrätt för statsråd och talman innebär att talman således skall

- ha varit talman under sammanlagt minst sex år eller
- ha varit talman och ha haft en eller flera sådana anställningar som avses i chefspensionsförordningen under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

Statsråd är inte direkt en sådan anställning som avses i chefspensionsförordningen (chefsanställning), men eftersom det i 3 § chefspensionsförordningen sägs att, vid avgång från chefsanställning, uppdrag som statsråd och anställning som statssekreterare och tidigare anställning med beteckningen p skall anses motsvara chefsanställning, bör sammanläggning kunna göras med tiden som bl.a. statsråd.

Reglerna överensstämmer i princip med de äldre reglerna.

Rätt till hel pension m.m.

I 11 § chefspensionsförordningen regleras vad som krävs för att hel pension skall utgå och under vilka förutsättningar pensionen skall minskas.

Rätt till hel förordnandepension har en arbetstagare som har haft chefsanställning i minst tolv år. Har arbetstagaren haft chefsanställning i mindre än tolv år, minskas chefspensionen med 0,625 % för varje helt fjärdedels år som anställningstiden understiger tolv år, dock med högst 15 %.

Till att börja är det helt klart att rätt till hel förordnandepension föreligger om personen varit talman i minst tolv år. Har personen varit talman mindre än tolv år minskas chefspensionen med 0,625 % för varje helt fjärdedels år som tiden understiger tolv år, dock med högst 15 %.

Men regeln torde dock också innebära att rätt till hel pension föreligger om personens tid som talman tillsammans med tiden för annan chefsanställning uppgår till minst tolv år.

Sammanfattning

De nya bestämmelserna är, vad gäller rätten till pension, i princip oförändrade. Rätt till pension föreligger således om talmannen

- har varit talman under sammanlagt minst sex år eller
- har varit talman och har haft en eller flera sådana anställningar som avses i chefspensionsförordningen (inklusive statsråd och statssekreterare) under sammanlagt minst sex år i oavbruten följd.

I fråga om beräkning av pensionen gäller att rätt till hel pension föreligger för talman som varit talman i minst tolv år. Det behöver dock inte vara i oavbruten följd. Men reglerna torde också innebära att rätt till hel pension föreligger för den som varit talman och haft chefsanställning i sammanlagt minst tolv år. Möjlighet till sammanläggning med tiden som statsråd m.fl. finns således i detta avseende.

I förordningen (1995:268) om samordning av statlig tjänstepension och vissa pensioner till riksdagens ledamöter och företrädare i Europaparlamentet anges att samordning görs med riksdagspension. Till riksdagspension räknas inte bara pension enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter utan också pension enligt lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

Tjänstepensionen minskas med riksdagspensionen, om båda pensionerna är hela.

Om tjänstepensionen, men inte riksdagspensionen, är hel, minskas tjänstepensionen med det belopp som skulle ha gällt om den beräknats med tillämpning av riksdagspensionens tjänstetidsfaktor. Minskningen får dock inte vara större än riksdagspensionen.

Om tjänstepensionen är avkortad minskas den med det belopp som skulle ha gällt om den beräknats enligt en tjänstetidsfaktor som motsvarar den del av de sammanlagda tjänstetidsfaktorerna som överstiger talet 1. Minskningen får dock inte vara större än att summan av pensionerna uppgår till minst en hel tjänstepension.

Om riksdagspensionen har minskats med hänsyn till sjukpenning, sjukbidrag eller förtidspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller sjukpenning eller livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd, skall den anses uppgå till det belopp som skulle ha gällt utan sådan minskning.

Om riksdagspensionen beräknats med hänsyn till att sjukbidrag eller förtidspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring betalas ut tillämpas också föreskrifterna i 9 och 10 §§ för tid före den månad då pensionstagaren fyller 65 år.

Det bör uppmärksammas att talmannen inte omfattas av Kompletterande ålderspension, den s.k. kåpan, vilket däremot statsrådet gör.

4 Överväganden och förslag

4.1 Rätt till talmanspension

Förslag: Vid bedömning av talmans rätt till särskild pension (talmanspension) när talmansuppdraget inte innehafts i minst sex år skall rätt till sådan pension föreligga för den som varit både talman och statsråd i sammanlagt minst åtta år trots att tiden inte varit i oavbruten följd.

Skälen för förslaget: Som framgår av beskrivningen av gällande rätt skiljer sig kvalificeringsreglerna för pension för statsråd och talman från kvalificeringsreglerna för andra chefsanställda.

Statsråd och talman behandlas i stort på samma sätt. Vid bedömning av om rätt till talmanspension föreligger kan tiden som statsråd beaktas eftersom förordningen (1995:1038) om statlig chefpension m.m. likställer uppdrag som statsråd med chefsanställning. Men däremot kan tid som talman inte räknas med vid bedömningen av om rätt till statsrådspension föreligger ef-

tersom talmansuppdraget inte jämföras med chefsanställning i nämnda förordning.

Detta innebär att en person som har varit talman i fem år och statsråd i fem år har rätt till talmanspension men inte till statsrådspension, trots att den sammanlagda tiden är 10 år. Har dessutom uppdragen inte innehafts i en oavbruten följd föreligger inte heller rätt till talmanspension. I ett sådant fall har en talman i stället rätt till inkomstgaranti eller ålderspension enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen).

Om de båda uppdragen skall jämföras i större utsträckning när det gäller rätten till pensionen bör talman kunna få medräkna även tidigare år som statsråd.

Det kan ifrågasättas om det är berättigat att i fråga om just sammanläggning av tiden som talman och statsråd kräva att det skall vara i oavbruten följd. Det är t.ex. möjligt att viss tid som riksdagsledamot kan infalla mellan de båda uppdragen. I det ovan nämnda exemplet där båda uppdragen innehafts i fem år framstår detta som något märkligt.

En förändring kan göras på flera olika sätt. En möjlighet vore t.ex. att låta all tid som talman och statsråd läggs samman oavsett om den varit i en oavbruten följd eller ej. Vid val av lösning måste beaktas att det för chefspension normalt krävs att personen har haft en eller flera chefsanställningar i oavbruten följd i minst tolv år. Talmän och statsråd har dock bara hälften så lång kvalificeringstid. Dessutom kan man i dag över huvud taget inte sammanlägga tiden såvida uppdragen inte innehafts i minst sex år i oavbruten följd. Mot bakgrund härav framstår det som rimligt att kräva att uppdraget som talman och statsråd skall ha innehafts sammanlagt i minst åtta år, dvs. motsvarande t.ex. två riksdagsmandatperioder. Denna tid skall dock inte behöva vara i oavbruten följd. Det kan diskuteras om dessa åtta år i så fall måste infalla inom en viss tidsperiod, t.ex. inom en sammanhängande tidsram av sexton år. Någon sådan begränsning föreslås dock inte.

Detta föranleder ändring i 2 kap. 3 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och införande av en ny bestämmelse, 2 kap. 8 §, i nämnda lag.

Förslaget innebär att vid bedömningen av om det föreligger rätt till talmanspension likställs i större utsträckning tid som statsråd. Detta innebär dock inte att tid som talman kommer att beaktas vid bedömningen av om det föreligger rätt till statsrådspension. Fråga om följdverkningar för statsrådspension berörs i avsnitt 5.

Förslag: Vid beräkningen av talmanspension skall även i fortsättningen tiden som statsråd beaktas.

I stället för vad som sägs i 10 § förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. skall i fråga om beräkning av pension från och med den månad då arbetstagaren fyller 65 år hel pension utgöra 11,5 % av pensionsunderlaget till den del detta svarar mot högst 7,5 basbelopp. Detta är 1,5 % högre än vad som gäller enligt nämnda förordning och beror i huvudsak på att talman inte omfattas av den kompletterande ålderspensionen, kåpan.

Skälen för förslaget: Som tidigare sagts finns det inte några särskilda regler i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd vad avser kvalificering till hel pension. I detta avseende är det reglerna i förordningen om statliga chefs pensioner m.m. som skall tillämpas. Enligt 11 § i nämnda förordning har den som haft chefsanställning i minst tolv år rätt till hel pension. Vad som avses med chefsanställning anges i 1 § samma förordning. Härmed avses de chefsbefattningar som anges i bilaga till förordningen. Vidare skall uppdrag som statsråd och anställning som statssekreterare och tidigare anställning med beteckningen p anses utgöra chefsanställning.

Enligt författningarnas lydelse måste således en talman vara talman i tolv år eller talman och innehaft annan chefsanställning, inkluderat uppdrag som statsråd i sammanlagt tolv år, innan hel talmanspension kan utgå. Motsvarande gäller inte fullt ut för statsråd. Det krävs tolv år som statsråd eller sammanlagt tolv år som statsråd och chefsanställning och därmed jämställda anställningar för att hel pension skall utgå. Tid som talman kan dock inte beaktas. Även vid bedömningen av om rätt till hel talmanspension föreligger bör sammanläggning av tiden som talman och statsråd kunna ske redan enligt dagens regler. Någon ändring i detta avseende behövs således inte. En annan sak är att sammanläggning inte kan göras av statsrådstid och talmanstid vid beräkning av statsrådspension. Detta berörs vidare i avsnitt 5.

Som tidigare redovisats omfattas inte talman av den kompletterande ålderspensionen, kåpan. Statsråd och chefsanställningar omfattas dock av kåpan.

Med anledning av att talman inte omfattas av kåpan bör procentsatsen för beräkning av pensionen från 65 års ålder på den del av underlaget som inte överstiger 7,5 basbelopp vara 11,5 % i stället för 10 %. Till följd härav skall 10 § i chefs pensionsförordningen inte tillämpas i fråga om talman utan en motsvarande ny bestämmelse förs in i 2 kap. 9 § ersättningslagen.

Detta kan dock innebära att pension utbetalas med 11,5 % på ett underlag som även inbegriper statsrådstid som har berättigat till kompletterande ålderspension enligt kåpan. Några regler om avräkning i förhållande till kåpan föreslås dock av enkelhetsskäl inte.

Förslag: Underlaget för beräkningen av inkomstgarantin kan på årsbasis uppgå till högst 30 basbelopp. Dessutom skall inkomstgarantin beräknas efter olika procentsatser för den del av underlaget som uppgår till högst 20 basbelopp och för den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 basbelopp. Förslaget innebär en anpassning till vad som skall gälla i fråga om pensioner. Eftersom inkomstgarantin beräknas per månad sker en avtrappning vid 1,67 basbelopp och taket för beräkningsunderlaget för en månad är 2,5 basbelopp.

Skälen för förslaget: Vid en jämförelse mellan de regler som gäller för talmanspension respektive inkomstgaranti finner man att inkomstgarantin beräknas på ett underlag som i princip kan vara hur stort som helst. Någon begränsning på det sätt som finns när det gäller pensioner finns inte.

Reglerna om inkomstgaranti i detta avseende tillkom när arvodena var betydligt lägre, särskilt i fråga om talman, än vad de är i dag. En begränsning hade därför inte haft någon praktisk betydelse.

Arvodena har dock under senare år höjts, och i fråga om talman kan det uppkomma situationer där rätten till talmanspension ger ett sämre utfall än inkomstgarantin. Det finns därför anledning att begränsa beräkningsunderlaget för inkomstgaranti. Förändringen bör göras generell så att den omfattar alla fall av inkomstgaranti och inte bara inkomstgaranti till talman.

Med nuvarande arvodesnivåer innebär förslaget i praktiken dock ingen förändring för vanliga riksdagsledamöter, eftersom deras inkomstgarantiunderlag räknat per månad inte torde överstiga 1,67 basbelopp. För talman och vice talmän kan förslaget komma att innebära en mindre begränsning i förhållande till nuvarande regler.

Förslaget föranleder ändring i 13 kap. 8 § ersättningslagen och i 9 kap. 8 § i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

Förslag: De regler som är tillämpliga på talman och som nu finns i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd skall tas in direkt i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen).

Ändring föreslås beträffande ledamotsarvodet för den som är ledig av annat skäl än offentligt uppdrag o.dyl. Vidare föreslås att kostnadsersättningen skall upphöra efter mer än trettio dagars ledighet i följd. Den tekniska utrustningen behöver vid ledighet återställas endast om särskilda skäl föreligger.

Reglerna om beräkning av ålderspension, sjukpension, egenlivränta och kompletterande efterlevandepension i såväl ersättningslagen som lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet anpassas till vad som gäller enligt pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl. i fråga om procentsatser och beräkningsunderlag.

Vidare klargörs att det basbelopp som avses i 14 kap. ersättningslagen och i 10 kap. lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet angående värdesäkring av pensioner m.m. skall vara det allmänna basbeloppet som avses i 1 kap. 6 § första–tredje styckena i lagen (1962:381) om allmän försäkring och att det endast i fråga om beräkningsunderlag skall vara fråga om det förhöjda basbeloppet enligt 1 kap. 6 § femte stycket lagen om allmän försäkring.

Skälen för förslaget: Den nuvarande lagtekniska konstruktionen är ganska komplicerad och svåröverskådlig, eftersom den hänvisar vidare först till förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd som i sin tur hänvisar vidare till pensionsplanen och till förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. Genom att i stället för att hänvisa till den förstnämnda förordningen ta in motsvarande bestämmelser i ersättningslagen slopar man i vart fall ett hänvisningsled och gör regelverket mer överskådligt.

Förslaget innebär att det i 2 kap. lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter införs fyra nya bestämmelser, 8–11 §§, samt att ändring görs i 3 och 6 §§.

Reglerna om beräkning av pensionsförmåner m.m. i ersättningslagen har till viss del utformats efter motsvarande regler i pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl. Det finns dock anledning att nu ta ännu ett steg i den riktningen och också göra beräkningsreglerna rörande ålderspension, sjukpension, efterlevandepension, egenlivränta och kompletterande efterlevandepension lika med vad som gäller enligt pensionsplanen. Det innebär i huvudsak att förmånerna inte beräknas på hur stort underlag som helst utan trappas av dels när de överstiger 20 basbelopp och dels begränsas till att beräknas på ett underlag upp till och med 30 basbelopp, vilket för 1997 är 1 089 000 kr. Sådana begränsningar finns redan när det gäller statliga chefs pensioner.

Motsvarande begränsningar bör också göras i lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

I såväl ersättningslagen som i lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet används begreppet basbelopp enligt lagen om

allmän försäkring. Sedan reglerna infördes har emellertid basbeloppsreglerna ändrats. Dels finns det ett basbelopp som oftast antas vara det allmänna basbeloppet som inte räknas upp fullt ut med konsumentprisutvecklingen. Dels skall i vissa sammanhang detta basbelopp reduceras och slutligen finns ett s.k. förhöjt basbelopp. Det förhöjda basbeloppet används vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och tillgodoräknande av pensionspoäng. Arbetsgivarverket å ena sidan och SACO, SF (numera SEKO), TCO-OP/SP och LO å andra sidan har i ett förhandlingsprotokoll bl.a. enats om att med basbelopp i pensionsavtalet PA-91 skall avses basbeloppet enligt 1 kap. 6 § första–tredje styckena i lagen om allmän försäkring. Dock skall vid bestämmande av beräkningsunderlag det förhöjda basbeloppet enligt 1 kap. 6 § femte stycket i lagen om allmän försäkring tillämpas.

Det bör rimligen också vara samma basbelopp som på motsvarande sätt skall användas i ersättningslagen och i lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet. Lagtexten bör därför förtydligas så att detta klart framgår.

Ändringsförslag beträffande ledamöternas arvode och kostnadesersättning samt teknisk utrustning motiveras i författningskommentaren (avsnitt 6.1).

Förslaget föranleder ändring i 3 kap. 4 §, 8 kap. 4 §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 3 §, 12 kap. 5 § och 14 kap. 1–3 §§ ersättningslagen samt i 4 kap. 4 §, 5 kap. 5 §, 6 kap. 3 §, 8 kap. 7 § och 10 kap. 1–3 §§ lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet samt införande av en ny bestämmelse i ersättningslagen, 6 kap. 3 § och 14 kap. 4 §, och nya bestämmelser i lagen om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet, 10 kap. 4 §.

5 Följdfrågor i fråga om statsrådspension

Som tidigare redovisats skiljer sig kvalificeringsreglerna för rätt till pension för statsråd från rätt till talmanspension. Vid bedömningen av om det föreligger rätt till talmanspension kan enligt gällande rätt sammanläggning ske med tid som statsråd om dessa uppdrag innehafts under minst sex år i oavbruten följd. Någon motsvarande möjlighet finns dock inte vid bedömningen av om det föreligger rätt till statsrådspension. Med det förslag om ytterligare en kvalificeringsgrund som föreslås i avsnitt 4.1 för talmans rätt till pension, åtta år som talman och statsråd utan krav på att det skall vara i oavbruten följd, uppkommer ytterligare en skillnad mellan de båda pensionerna. Detta trots att de i princip bygger på samma regelverk. Om de båda uppdragen skall jämföras i större utsträckning bör det övervägas om inte, när det gäller rätten till pension, statsrådet bör kunna få medräkna även tidigare år som talman. Någon risk för att mer än en hel pension skall utgå på grund härav finns inte med hänsyn till den samordning som därefter sker enligt förordningen (1995:268) om samordning av statlig tjänstepension och vissa pensioner till riksdagens ledamöter och företrädare i Europaparlamentet.

Som tidigare också redovisats finns det inte några särskilda regler i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd vad avser kvalificering till hel pension. I detta avseende är det reglerna i förordningen om statliga chefs-pensioner m.m. som skall tillämpas. Enligt 11 § i nämnda förordning har den

som haft chefsanställning i minst tolv år rätt till hel pension. Vad som avses med chefsanställning anges i 1 § samma förordning. Härmed avses de chefsbefattningar som anges i bilaga till förordningen. Vidare skall uppdrag som statsråd och anställning som statssekreterare och tidigare anställning med beteckningen p anses utgöra chefsanställning.

Enligt författningens lydelse kan således sammanläggning inte göras med tid som talman trots att vid beräkning av talmanspension sammanläggning kan göras med tid som statsråd. Även i detta avseende finns det anledning att överväga om reglerna för statsrådspension bör göras mer likställda med reglerna för talmanspension. Det är dock frågor som endast kräver förordningsändringar och närmast är en fråga för regeringen. Frågorna berörs därför inte närmare i detta förslag.

Rörligheten mellan olika offentliga uppdrag kan också vara sådan att en riksdagsledamot får ett uppdrag som statsråd med kortare varaktighet än sex år och därefter återvänder till riksdagsuppdraget. Riksdagsledamoten kan senare få en ny chefsanställning som t.ex. landshövding eller generaldirektör. Nuvarande regler kan i vissa fall komma att missgynna sådan rörlighet mellan olika offentliga uppdrag och chefsanställningar. En rörlighet som både har en tendens att öka och som många gånger är önskvärd från samhällets sida. Även denna fråga kräver förordningsändringar och är närmast en uppgift för regeringen.

6 Författningskommentarer

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

2 kap.

3 §

I första stycket föreslås vissa ändringar.

Förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (SAVFS 1987:6 B 4) och förordningen (1991:1160) om förordnandepension m.m. som den nuvarande bestämmelsen hänvisar till har ersatts av förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (AgVFS 1996:1 B 1) och förordningen (1995:1038) om statliga chefspensioner m.m.

Ändringen innebär att en hänvisning görs enbart direkt till sistnämnda förordning. De kompletterande bestämmelser som tidigare funnits i förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd tas i stället in i de föreslagna nya bestämmelserna 8–11 §§. Detta får till följd att hänvisning också måste göras direkt till pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl.

Bestämmelsen har justerats med hänsyn till att hänvisning till förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd inte längre görs.

8 §

Bestämmelsens *första* och *andra* stycken motsvarar 3 § i förordningen om tjänstepension för statsråd. Till skillnad från den nuvarande bestämmelsen i nämnda förordning föreslås att rätt till förordnandepension skall föreligga även i vissa fall där sådan rätt enligt gällande regler inte skulle föreligga. En sammanläggning av tiden som talman och statsråd skall således få göras om den sammanlagda tiden uppgår till åtta år även om denna tid inte är i oavbruten följd.

Eftersom en regeringsperiod mellan två ordinarie val för 1994 endast var tre år kan det finnas särskilda skäl att medge rätt till talmanspension efter minst sju år. En dispensregel föreslås därför i ett nytt *tredje stycke*.

9 §

Bestämmelsen motsvarar i princip 10 § förordningen (1995:1038) om statliga chefs pensioner m.m. med den ändring att pensionen enligt tredje stycket skall beräknas till 11,5 % av den del av underlaget som inte överstiger 7,5 % mot 10 % i förordningen. Denna höjning beror på att talman inte omfattas av den kompletterande ålderspensionen, kåpan.

10 §

Bestämmelsen motsvarar 4 § förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (AgVFS 1996:1 B 1).

11 §

Bestämmelsen motsvarar 5 § förordningen om tjänstepensionsrätt för statsråd (AgVFS 1996:1 B 1).

3 kap.

4 §

Vid beviljad ledighet mer än en månad av annat skäl än offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller vård av barn m.fl. utgår enligt 1 kap.1 § inte några ekonomiska förmåner till ledamöterna. Om ledighet beviljats för kortare tid än en månad men mer än 15 dagar minskas arvudet enligt 3 kap. 4 § första stycket med två tredjedelar från och med den 16:e dagen under ledigheten.

För att åstadkomma en anpassning till gällande principer för beviljande av ledigheter föreslås att bestämmelsen i 3 kap. 4 § första stycket utgår.

3 §

I 6 kap. regleras frågor om kostnadsersättning och viss teknisk utrustning till riksdagsledamöterna.

Sedan ett par år förser förvaltningskontoret riksdagsledamöterna med pc-enhet, förutom i riksdagen, även i hemmet eller i alternativ bostad. Enheten uppkopplas kostnadsfritt för ledamoten mot riksdagens datasystem. Efter lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 1997 erbjuds ledamöterna på riksdagens bekostnad också telefax, telefon för tjänstesamtal i bostaden samt mobiltelefon och personsökare. Mot bakgrund härav bör rätten att erhålla kostnadsersättning och teknisk utrustning under ledig tid begränsas till trettio dagar i följd. Utrustningen bör dock återställas endast om särskilda skäl föreligger.

8 kap.

4 §

Ändringarna är dels av redaktionell art, dels införs en begränsning av ålderspensionen som beräknas på den del av underlaget som överstiger 20 basbelopp. Ålderspension skall på den del som överstiger 20 men inte 30 basbelopp beräknas till tidsfaktorn multiplicerad med 32,5 %. Överstiger underlaget 30 basbelopp får detta inte ligga till grund för beräkning av ålderspension.

Förändringen stämmer överens med vad som gäller enligt pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl.

9 kap.

5 §

Ändringarna är dels av redaktionell art, dels av materiell art. Sjukpensionen utgör tidsfaktorn multiplicerad med 21 % av den del av underlaget för egenpensionsförmånerna som inte överstiger 7,5. Vidare skall sjukpensionen på den del av underlaget som överstiger 7,5 basbelopp men inte 20 beräknas till tidsfaktorn multiplicerad med 81 % av underlaget. På den del av underlaget som överstiger 20 basbelopp men inte 30 basbelopp skall sjukpensionen beräknas till tidsfaktorn multiplicerad med 40,5 %. Begränsningen överensstämmer med reglerna i pensionsplanen för arbetstagare hos staten m.fl.

10 kap.

3 §

Ändringen är av såväl redaktionell som materiell art. Den materiella ändringen innebär att det görs vissa ytterligare begränsningar i hur egenlivräntan beräknas på underlag som överstiger 7,5 basbelopp. Begränsningarna kom-

12 kap.

5 §

Förslaget innebär både redaktionella förändringar och materiella sådana. Ändringen innebär att normalbeloppet för kompletterande efterlevandepension begränsas. Pensionen skall vara 32,5 % av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 basbelopp samt 15,25 % av den del av underlaget för egenpensionsförmåner som överstiger 20 men inte 30 basbelopp. Underlag därutöver får inte ligga till grund för beräkningen.

13 kap.

8 §

Ändringen innebär att det sätts ett tak på det garantiunderlag på vilket inkomstgaranti kan beräknas. Taket sätts till 30 basbelopp beräknat för helt år. Dessutom införs olika procentsatser till den del det beräknas på ett underlag som understiger respektive överstiger 20 basbelopp beräknat för helt år. Eftersom inkomstgarantin beräknas per månad sker en avtrappning vid 1,67 basbelopp, och taket för beräkningsunderlaget för en månad är 2,5 basbelopp.

14 kap.

1–3 §§

Ändringarna innebär att det klargörs att med basbelopp avses det normala basbeloppet i 1 kap. 6 § första till tredje styckena lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4 §

Bestämmelsen är ny och innebär att det anges när begreppet basbelopp hänvisar till det förhöjda basbeloppet samt att det i fall där annat ej är angivet avses det normala basbeloppet.

4 kap.

4 §

Ändringen motsvarar den ändring som gjorts i 8 kap. 4 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (se avsnitt 4.4).

5 kap.

5 §

Ändringen motsvarar ändringarna i 9 kap. 5 § i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (se avsnitt 4.4).

6 kap.

3 §

Ändringen motsvarar ändringen i 10 kap. 3 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (se avsnitt 4.4).

8 kap.

7 §

Ändringen motsvarar ändringen i 12 kap. 5 § i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (se avsnitt 4.4)

9 kap.

8 §

Ändringen innebär att det sätts ett tak på det garantiunderlag som inkomstgarantin skall beräknas på. En motsvarande ändring har gjorts i 13 kap. 8 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (se avsnitt 4.3).

10 kap.

1–3 §§

Ändringarna motsvarar ändringarna i 14 kap. 1–3 §§ ersättningslagen.

4 §

Bestämmelsen är ny och anger när det förhöjda basbeloppet skall användas.

I detta beslut har, förutom undertecknad ordförande, deltagit riksdagsledamöterna Iréne Vestlund (s) (delvis), Rolf Dahlberg (m), Per Olof Håkansson (s), Elving Andersson (c), Gullan Lindblad (m), Carl-Johan Wilson (fp) och Eva Zetterberg (v) samt i fråga om 3 kap. 4 § och 6 kap. 3 § ersättningslagen Birgitta Dahl (s), tillika ordförande i den delen.

Stockholm den 14 maj 1997

Riksdagens förvaltningskontor

Mats Lindberg

Anders Forsberg